

Kohderyhmän ominaisuudet (385) -kenttä

Outi Hintikka

SISKU/Kirjastopalvelu

Sisältö

- Kohderyhmän ominaisuudet -kenttä hakua tukemassa
- Kohderyhmän ominaisuudet -kentän rakenne
 - Kohderyhmäfasettien käyttöesimerkit
- Uuden kuvailukentän mukanaan tuomat haasteet

Fasetoitu kohderyhmä-kenttä (385) hakua tukemassa

Luokitusjärjestelmät ja asiasanat eivät tavoita teoksen kohderyhmä -piirteitä. Nimekkeen informaatio voi olla riittämätön ja/tai harhaanjohtava ja/tai haun kannalta hankala. Myöskään kustantaja, sarjamerkintä ja/tai muista -tiedoista ei ole pääteltävissä kenelle teos on suunnattu.

008/22 tyhjä

020 __ |a 978-951-1-38125-9

084 __ |a 88.207 |2 ykl

084 __ |a 59.21 |2 ykl

084 __ |a 88.2 |2 ykl

095 __ |a 884 |b 610.7

245 10 |a Hoitotyön suomea : |b toiminnallisia harjoituksia hoitoalan S2-opetukseen /

|c Johanna Komppa ; piirroskuvat: Jenni Lindfors ja Pentti Otsamo.

264 _1 |a Helsingissä : |b Finn Lectura : |b Kustannusosakeyhtiö Otava, |c [2020]

650 _7 |a suomi toisena kielenä |2 yso/fin |0 linkki

655 _7 |a oppikirjat |2 slm/fin |0 linkki

Fasetoitu kohderyhmä-kenttä (385) hakua tukemassa

020 __ |a 978-951-1-38125-9

245 10 |a Hoitotyön suomea : |b toiminnallisia harjoituksia hoitoalan S2-opetukseen / |c Johanna Komppa ; piirroskuvat: Jenni Lindfors ja Pentti Otsamo.

385 __ |m Muu |n soc |a maahanmuuttajat |2 yso/fin |o linkki

385 __ |m Muu |n soc |a opiskelijat |2 yso/fin |o linkki

385 __ |m Ammatti/harrastus |n occ |a terveydenhuoltohenkilöstö |2 yso/fin |o linkki

Melinda:

Kohderyhmän ominaisuudet Muu: maahanmuuttajat

Muu: opiskelijat

Ammatti/harrastus: terveydenhuoltohenkilöstö

→ Parannusehdotus: Onko tuon kokoavan fasetin näyttävä OPACissa?
Nyt tuo voi hämmentää

Kohderyhmän ominaisuudet (385) -kentän rakenne

- Kentässä käytetään sekä termejä että koodeja seuraavassa rakenteellisessa järjestyksessä

|**m** Fasettitermi |**n** termiä vastaava koodi |**a** kohderyhmää kuvaava termi |**z** sanastotunnus |**o** linkki

- Kenttä alkaa isolla alkukirjaimella
- Kentässä käytetään YSOa; sanastotunnus on *yso/fin*, *yso/swe* riippuen kuvailun kielestä
- Kokoavia kohderyhmäfasetteja on kaikkiaan 11
 - Fasetit käännetty suomeksi ja ruotsiksi
 - Käännökset tehty Kongressin kirjaston [listauksesta](#)

Kohderyhmän ominaisuudet (385) -kentän rakenne

Kentän kokoavat kohderyhmäfasetit:

- "Ikä", "Ålder" [age],
- "Opiskelutaso", "Utbildningsnivå" [edu],
- "Etnisyys", "Etnicitet" [eth],
- "Sukupuoli", "Kön" [gdr],
- "Kieli", "Språk" [lng],
- "Terveys/toimintakyky", "Hälsa/funktionsförmåga" [mpd],
- "Kansallisuus/asuinalue", "Nationalitet/bosättningsområde" [nat],
- "Ammatti/harrastus", "Yrke/hobby" [occ],
- "Uskonto", "Religion" [rel],
- "Seksuaalinen suuntautuneisuus", "Sexuell läggning" [sxo],
- "Muu", "Övrig" [soc]

Kohderyhmäfasettien käyttö

Kohderyhmäfasettina ikä

Käytetään **määrittämään ryhmän jäsenten kronologista ikää** kuvaavia termejä (esim. aikuiset, ikääntyneet, lapset (ikäryhmät), nuoret, nuoret aikuiset).

Ikä, Ålder [age]

020 __ |a 978-951-23-6421-3

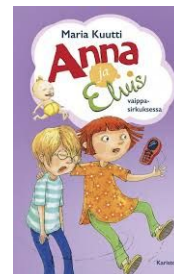
245 10 |a Anna ja Elvis vaippasirkuksessa / |c Maria Kuutti

; kuvittanut Katri Kirkkopelto ; Elviksen piirroksiset: Topi Kuutti.

385 __ |m Ikä |n age |a lapset (ikäryhmät) |2 yso/fin |o linkki

→ Voidaan käyttää myös täsmällisempiä termejä; esim. *kouluikäiset*

→ Ikäryhmiin liittyviä tarkempia suosituksia voi tarvittaessa täsmentää *Huomautus kohderyhmästä* -kentässä (521)

Kohderyhmäfasettien käyttö

Kohderyhmäfasettina opiskelutaso

Käytetään **määrittämään ryhmän jäsenten mahdollisimman tarkkaa opiskelutasoa** kuvaavia termejä (esim. *abiturientit, alakoululaiset, ammattikoululaiset, esikoululaiset, lukiolaiset, yläkoululaiset*). **Termeille, jotka eivät selkeästi ilmaise opiskelutasoa** (esim. *aikuisopiskelijat, erityisoppilaat, koululaiset, oppilaat, opiskelijat, vaihto-opiskelijat*), **valitaan kokoavaksi yleistermiksi Muu [soc]**.

Opiskelutaso, Utbildningsnivå [edu]

020 __ |a 978-952-5469-61-5

245 10 |a Lukion filosofia. |p FI1 Johdatus filosofiseen ajatteluun / |c Ari Ahokas, Hanna Tuominen, Jussi Saarela, Tapio Turpeinen.

385 __ |m Opiskelutaso |n edu |a lukiolaiset |2 yso/fin |o linkki

Kohderyhmäfasettien käyttö

Kohderyhmäfasettina etnisyys

Käytetään **määrittämään ryhmän jäsenten etnistä identiteettiä kuvaavia termejä** (esim. baskit, kanadansuomalaiset, romanit, sorbit, suomenruotsalaiset, tuaregit, vironruotsalaiset). **Mikäli ryhmän etnisyyttä kuvaava termi on myös maantieteellinen termi, valitaan kokoavaksi yleistermiksi Kansallisuus/asuinalue [nat].**

Etnisyys, Etnicitet [eth]

245 00 |a Ruotsinsuomalaisen opas 2000 = |b Sverigefinländares guide.

385 __ |m Etnisyys |n eth |a ruotsinsuomalaiset |2 yso/fin |o linkki

385 __ |m Etnicitet |n eth |a sverigefinländare |2 yso/fin |o linkki

Vrt.

385 __ |m Kansallisuus/asuinalue |n nat |a suomalaiset |2 yso/fin |o linkki

385 __ |m Nationalitet/bosättningsområde |n nat |a finländare |2 yso/fin |o linkki

Kohderyhmäfasettien käyttö

Kohderyhmäfasettina sukupuoli

Käytetään **määrittämään ryhmän jäsenten sukupuolisuutta** kuvaavia termejä (esim. miehet, naiset, transihmiset).

Sukupuoli, Kön [gdr]

020 __ |a 978-952-7196-26-7

245 10 |a Äijäruokaa / |c Janne Pekkala ; kuvat: Markku Hyttinen.

385 __ |m Sukupuoli |n gdr |a miehet |2 yso/fin |o linkki

Kohderyhmäfasettien käyttö

Kohderyhmäfasettina kieli

Käytetään **määrittämään ryhmän jäsenten kielellisyyttä kuvaavia termejä** (esim. *englanninkieliset, ruotsinkieliset, suomenkieliset*).

Kieli, Språk [lng]

020 __ |a 978-91-985876-4-7

245 00 |a Buuga shatiga darawalnimada : |b körkortsboken på Somaliska 2020 / |c naqshada: Vanessa Carlstedt.

385 __ |m Språk |n lng |a somalispråkiga |2 yso/swe |o linkki

385 __ |m Kieli |n lng |a somalinkieliset |2 yso/fin |o linkki

- Kohderyhmä ei tule ilmi kiinteämittaisessa 008/22 (kohderyhmä) -kentässä, luokituksella ja/tai asiasanoituksella
- Näkyy sen sijaan epäsuorasti 008/35 (kieli) ja 041 -kentissä

Kohderyhmäfasettien käyttö

Kohderyhmäfasettina terveys/toimintakyky

Käytetään **määrittämään ryhmän jäsenten terveydellistä tilaa tai toimintakykyä** kuvaavia termejä (esim. kuulovammaiset, psyykkisesti sairaat, päihdekuntoutujat, sokeat).

Terveys/toimintakyky, Hälsa/funktionsförmåga [mpd]

020 __ |a 978-952-92-6341-7

245 00 |a Ergo : |b ergonomiaopas näkövammaisille fysioterapia-alan ammattilaisille.

385 __ |m Terveys/toimintakyky |n mpd |a näkövammaiset |2 yso/fin |o linkki
sekä

385 __ |m Ammatti/harrastus |n occ |a fysioterapeutit |2 yso/fin |o linkki

Kohderyhmäfasettien käyttö

Kohderyhmäfasettina kansallisuus/asuinalue

Käytetään **määrittämään ryhmän jäsenten kansallisuutta tai maantieteellistä asuinaluetta** kuvaavia termejä (esim. keskisuomalaiset, neuvostoliittolaiset, romanialaiset, suomalaiset, yhdysvaltalaiset). **Mikäli ryhmän etnisyyttä kuvaava termi ei ole samalla maantieteellinen termi, valitaan kokoavaksi yleistermiksi Etnisyys [eth].**

Kansallisuus/asuinalue, Nationalitet/bosättningsområde [nat]

020 __ |a 978-952-68170-3-3

245 10 |a Ohdanvahti : |b Raskas Patteristo 27, 1941-1944 / |c Kimmo Sorko.

385 __ |m Kansallisuus/asuinalue |n nat |a keskisuomalaiset |2 yso/fin |o

linkki

→ Aiheena keskisuomalainen joukko-osasto jatkosodassa

→ On oletettavaa teoksen kohderyhmän myös olevan keskisuomalaiset

Kohderyhmäfasettien käyttö

Kohderyhmäfasettina ammatti/harrastus

Käytetään **määrittämään ryhmän jäsenten toiminta-alaa** kuvaavia termejä (esim. *matemaatikot, metsästäjät, psykiatrit, tekstiilitaiteilijat*).

245 00 |a Pharmaca Fennica 2020 : |b valmisteiden ja lääkeaineiden perustiedot terapiaryhmittäin / |c päätoimittaja: Essi Kariaho ; toimittajat: Päivi Gruzdaitis [ja 8 muuta].

385 __ |m Ammatti/harrastus |n occ |a terveydenhuoltohenkilöstö |2 yso/fin |o linkki

385 __ |m Ammatti/harrastus |n occ |a lääkärit |2 yso/fin |o linkki

385 __ |m Ammatti/harrastus |n occ |a farmaseutit |2 yso/fin |o linkki

Kohderyhmäfasettien käyttö

Kohderyhmäfasettina uskonto

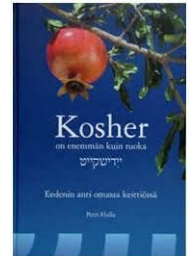
Käytetään **määrittämään ryhmän jäsenten uskonnolliseen ryhmään kuulumista** kuvaavia termejä (esim. *buddhalaiset, katoliset, luterilaiset, sikhit*).

Uskonto, Religion [rel]

020 __ |a 978-952-92-6298-4

245 10 |a Kosher on enemmän kuin ruoka : |b Eedenin anti omassa keittiössä / |c Petri Halla ; [valokuvat: Mona ja Petri Halla].

385 __ |m Uskonto |n rel |a juutalaiset |2 yso/fin |o linkki

Kohderyhmäfasettien käyttö

Kohderyhmäfasettina seksuaalinen suuntautuneisuus

Käytetään **määrittämään ryhmän jäsenten seksuaalista suuntautumista** kuvaavia termejä (esim. *biseksuaalit*, *heteroseksuaalit*, *homot*, *lesbot*).

Seksuaalinen suuntautuneisuus, Sexuell läggning [sxo]

020 __ |a 978-951-1-34758-3

245 10 |a Homopojan opas / |c Eino Nurmisto.

**385 __ |m Seksuaalinen suuntautuneisuus |n sxo |a homoseksuaalit |2 yso/fin
|o linkki**

sekä

385 __ |m Ikä |n age |a nuoret |2 yso/fin |o linkki

385 __ |m Sukupuoli |n gdr |a pojat (ikäryhmät) |2 yso/fin |o linkki

Kohderyhmäfasettien käyttö

Kohderyhmäfasettina muu

Käytetään **määrittämään ryhmän jäsenten muuta sosiaalista keskinäistä samankaltaisuutta** kuvaavia termejä (esim. *erolapset, sosialistit, sotelesket, vaihto-opiskelijat, vangit*).

Muu, Övrig [soc]

020 __ |a 978-951-1-31519-3

245 00 |a Vivo sello / |c tekijät: Hanna-Maija Salo, Anne Silvennoinen ; [toimitus: Johanna Jääskeläinen] ; [kuvitus: Kati Liukkonen]

385 __ |m Muu |n soc |a oppilaat |2 yso/fin |o linkki

sekä

385 __ |m Ikä |n age |a lapset (ikäryhmät) |2 yso/fin |o linkki

→ Mahdollisesti myös 521-kenttä

Uuden kuvailukentän mukanaan tuomat haasteet

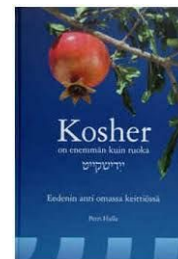
- Kuka tallentaa 385-kenttätiedot?
 - Onko 385-kenttäinformaatio bibliografista vai sisältöä kuvaavaa informaatiota
- Milloin tallennetaan?
 - Kuka päättää kentän käytöstä: kansallinen kuvailuyhteisö, kuvailuorganisaatio vai yksittäinen kuvailija
 - Käytetäänkö kenttää kaikissa aineistotyypeissä

Uuden kuvailukentän mukanaan tuomat haasteet

- Miten 385-kentän käyttö suhteutuu esim. 008/22 (kohderyhmä) ja 655 -kenttien kanssa
- Rajankäyntiä *teoksen kohderyhmä ja tekijän ominaisuudet (386)* -merkinnän kanssa
020 __ |a 978-952-92-6298-4
245 10 |a Kosher on enemmän kuin ruoka : |b Eedenin anti omassa keittiössä / |c Petri Halla ; [valokuvat: Mona ja Petri Halla].

→ Kumpi informaatio tärkeämpi? Tekijä vai kohderyhmä?

→ Onko perusteltua merkitä molemmat?

Uuden kuvailukentän mukanaan tuomat haasteet

- Entä miten paljon on 385-kenttää avattava 50x/521-kentissä

020 __ |a 978-952-354-004-0

245 10 |a Puheenjohtajan kirja : |b opas kirkolliseen
luottamustehtävään / |c Kaisa Raittila.

385 __ |m Ammatti/harrastus |n occ |a luottamushenkilöt

521 __ |a Evankelis-luterilaisen kirkon luottamushenkilöt.

Uuden kuvailukentän mukanaan tuomat haasteet

- Teoksen sisältö aiheena vai tietylle kohderyhmälle tarkoitettu?
→ Tuleeko 385 vai 650 -kenttä? Vai kentties molemmat?

020 __ |a 978-952-68170-3-3

245 10 |a Ohdanvahti : |b Raskas Patteristo 27, 1941-1944 / |c Kimmo Sorko.

385 __ |m Kansallisuus/asuinalue |n nat |a keskisuomalaiset |2 yso/fin |o linkki

650 __ |a keskisuomalaiset |2 yso/fin |o linkki

020 __ |a 978-952-7196-26-7

245 10 |a Äijäruokaa / |c Janne Pekkala ; kuvat: Markku Hyttinen.

385 __ |m Sukupuoli |n gdr |a miehet |2 yso/fin |o linkki

Uuden kuvailukentän mukanaan tuomat haasteet

- **YSO-sanastotyö ja kansallinen ohjeistus 385-kentän käytöstä**

Esimerkkiterminä

peruskoululaiset > koululaiset (YSO)

virt.

Kansallinen ohjeistus:

Opiskelutaso

"Termeille, jotka eivät selkeästi ilmaise opiskelutasoa (esim. *aikuisopiskelijat, erityisoppilaat, koululaiset, oppilaat, opiskelijat, vaihto-opiskelijat*), valitaan kokoavaksi yleistermiksi Muu [soc]."

Kiitos!

outi.hintikka@bookygroup.fi